

Bemærkninger ved det 49de Hæfte af Flora danica

af

Joh. Lange.

Idet jeg efter Sædvane forelægger det Kgl. D. Vidensk. Selskab det nys udkomne 49de Hæfte af Flora danica, som er det første Hæfte af det Bind, hvormed Værket er bestemt at skulle afsluttes, skal jeg dertil tillade mig at knytte nogle Bemærkninger, hvortil dets Indhold giver Anledning.

Den tidligere lagte Plan havde ikke fastsat nogen Regel med Hensyn til den Tid, der maatte forløbe mellem tvende paa hinanden følgende Hæfters Udgivelse, og efter Omstændighederne have Hæfterne, som ere udkomne tvangfrit, været udgivne med Mellemrum, vextende mellem 1 og 5 Aar. Hs. Maj. Kong Chr. IX. har taget den Beslutning, at de endnu resterende Hæfter skulle udkomme med mindst 3 Aars Mellemrum, og Billedværket vil som Følge heraf kunne ventes afsluttet tidligst i 1883. Derefter vil kun de supplerende Arbejder staa tilbage, af hvilke idetmindste et fuldstændigt Register til Værket og en kritisk Revision af dets Indhold maa ansees for strængt nødvendige, hvorimod det for flere af de andre Arbejders Vedkommende, som i Planen vare bebudede, turde stille sig tvivlsomt, om deres Udgivelse fremdeles bør fastholdes eller om de ikke, som mindre tidssvarende, kunne bortfalde.

Nærværende Hæfte indeholder paa det sædvanlige Antal af 60 Tavler ialt 72 Arter eller Afarter af tidligere afbildede Planter. 14 af disse ere grønlandske, 4 islandske, 1 fælles for alle de nordlige Bilande, 14 ere tegnede efter svensk-norske Exemplarer, 2 Arter fra Slesvig, de øvrige 37 ere fundne i det egenlige Danmark.

25 af de her afbildede Arter eller Afarter have, saa vidt vides, ikke tidligere været afbildede i noget andet Værk.

Hæftet indeholder 31 Kryptogamer, nemlig:

Hepaticæ	2.
Muscineæ	16.
Characeæ	5.
Equisetaceæ	4.
Filices	4.

og 41 Phanerogamer, henhørende til følgende Familier:

Gramineæ	5.	Scrophulariaceæ	1.
Potameæ	5.	Umbelliferæ	1.
Betulineæ	4.	Ribesiaceæ	1.
Salicineæ	2.	Ranunculaceæ	1.
Polygoneæ	1.	Cruciferæ	2.
Salsolaceæ	1.	Alsineæ	1.
Compositæ	3.	Onagrariæ	6.
Cuscutineæ	1.	Rosaceæ	5.
Polemoniaceæ	1.		

Ligesom tidligere, have flere, saavel indenlandske som udenlandske Botanikere ydet velvillig Bistand ved dette Hæftes Udgivelse. Særlig maa jeg nævne Dr. Gottsche i Altona, som i en Række af Aar har prydet Flora danica med smukke og oplysende Tegninger af Hepaticæ, og endnu til dette Hæfte har leveret Tegninger af 2 Arter af denne Familie. For Værket er det et stort Tab, at denne fortjente Videnskabsmand paa Grund af sit svækkede Syn har meddelt Udgifveren, at hans Medvirkning til de resterende Hæfter ikke tør paaregnes. Prof. S. O. Lindberg i Helsingfors har velvillig meddelt Tegninger med ledsa-

gende Beskrivelser af 3 nye Bladmøsser, og Cand. O. Nordstedt i Lund har ledet Tegningen af de 5 Characeer. 4 af de benyttede Originaltegninger ere, idetmindste tildels, udførte under Ledning af den forrige Udgiver, afd. Prof. Liebmann. De øvrige Tegninger ere ledede af nærværende Udgiver og tegnede — med Undtagelse af 6, der skyldes afd. Dessinateur Bayer — af Dessinateur Thornam, som ogsaa har stukket samtlige Tavler i dette Hæfte.

De til Hæftet benyttede Original-Exemplarer ere, forsaavidt de ikke ere samlede af mig selv, meddelte af følgende nu afdøde Botanikere: Kammerraad Andresen, Kaptain Holbøll, Pastor M. T. Lange, Professor Liebmann, Pastor Lyngbye, Professor Nolte, Adjunkt Thomsen, Dr. phil. J. Vahl og Vaupell, og af nu Levende: Lærer Andersen, Dr. med. Ångström, Mag. Arnell, Apotheker Baagøe, Lærer Bergstedt, Conservator A. Blytt, Professorerne Cleve og Th. Fries, Adjunkt Grönlund, Mag. Håkansson, Gartner K. E. Hansen, Lektorerne C. og R. Hartman, Cand. phil. J. P. Jacobsen, Apotheker G. Jensen, Seminarielærer Th. Jensen, Dr. med. Krabbe, Lektor Lindeberg, Prof. S. O. Lindberg, Cand. Lundgren, Lærer Matthiesen, Gartner Møe, Seminarielærer H. Mortensen, Lærer P. Nielsen, Forstmester Norman, Candidaterne Nordstedt og Nyman, Cand. mag. O. G. Petersen, Seminarielærer Røstrup, Lektor Scheutz, Mag. Schlegel, Lektorerne Thedenius og Wahlstedt, prakt. Læge Vilandt.

Følgende Arter turde fortjene særlig at fremhæves og ledsages af Bemærkninger:

Tab. 2881. *Alopecurus nigricans* Horn. er en nordøstevropæisk Plante (Rusland og det nordøstlige Sverige), som først i de senere Aar er iagttaget her i Landet, men kun paa faa Voxesteder og under Forhold, der kunde lede Tanken hen paa en Indvandring med fremmed Græsfrø. Den her fundne Plante afviger noget fra den i Sverige forekommende, hvilken

efter Prof. E. Fries's Meddelelse har noget bredere og mere blaaagronne Blade. Vor Plante er dog vel adskilt fra *A. pratensis* ved krybende Udløbere, kortere og tykkere Ax samt sorte Yderavner. Dette sidste Kjendetegn har givet Anledning til Hornemanns særlig betegnende Navn, og jeg har derfor beholdt dette, om en af de mest fremtrædende Karakterer mindende Navn, skjønt det neppe er det ældste. Det er nemlig givet 1815 (Horn. hort. hafn. p. 68), hvorimod Navnet *A. ruthenicus* Weinm. (Bot. Gart. in Dorpat) er givet 1810, og *A. ventricosus* Pers. er endnu ældre, nemlig fra 1805 (Synops. I, p. 80). Det første af disse Navne antages almindeligt at betegne vor Plante; om det sidste Navn hører herhen, lader sig derimod af den korte og lidet betegnende Beskrivelse vanskeligt afgjøre. Persoons *A. ventricosus* angives at voxe «in Gallia», men da Grenier og Godron i Fl. de France ikke opføre denne Art, er det tvivlsomt, om den findes i Frankrig, og Persoon har derfor muligvis havt en Form af *A. pratensis* for Øje, hvad der synes saa meget mere sandsynligt, som ingen af de Karakterer, der hovedsagelig adskille den fra *A. pratensis*, ere nævnte i Persoons Beskrivelse.

Tab. 2882. *Glyceria conferta* E.Fr. Den under dette Navn fremstillede Plante, tegnet efter Exemplarer, samlede af afd. Kapt. Holbøll ved Kolonien Fiskernæsset i Vestgrønland, stemmer paa enkelte underordnede Punkter nær aldeles overens med E. Fries's Beskrivelse (Mant. 2. p. 10), og jeg har derfor betegnet den med dette aldeles utvivlsomme Navn, idet jeg har nogen Tvivl om, hvor vidt Navnet *Glyceria* (*Sclerochloa*) *Borreri* Bab., som er givet 1837 (Engl. Bot. Suppl. tab. 2797) og altsaa 2 Aar ældre end Fries's Navn, med Rette, saaledes som Babington o. Fl. antage, betegner den samme Art. Babingtons Beskrivelse afviger nemlig i flere væsentlige Karakterer fra vor Plante: Skedehinden beskrives f. Ex. «short, truncate», hvorimod Fries beskriver denne hos *G. conferta* som «exserta» og tilføjer, at den er længere end hos *G. distans*, hvilket ogsaa er Tilfældet hos de grønlandske Exemplarer, og medens disse have den ydre palea stump, udrandet og alm. tokløvet (efter Fries «trilobo-

truncata»), beskriver Babington det paagjældende Organ saaledes: «lower pale with a rigid apiculus, formed by the tip of the dorsal vein». En saa betydelig Uoverensstemmelse i nogle af de væsentligste Karakterer giver Grund til Tvivl, og dertil kommer end videre, at saavel de autentiske Exemplarer, jeg af Prof. Babington har erholdt fra England som ogsaa Figuren i Engl. Bot. afvige ikke ubetydeligt fra *G. conferta*, ogsaa i andre Karakterer (f. Ex. ved stivere og mere sammenfoldede Blade) og tillige i det hele Udseende.

Den Forfatter, som har underkastet denne Art den mest indgaaende Undersøgelse, Prof. E. Crépin, antager dog som utvivlsom Identiteten af den svenske og den engelske Plante, og den af ham givne Beskrivelse, der væsenlig er affattet efter belgiske Exemplarer, synes at antyde en ikke ringe Variations-evne hos denne Art; i enkelte Kjendetegn stemmer han overens med Babington (kort Skedehinde) i andre med Fries (flade Blade), og hans Beskrivelse af *palea inferior* staar midt imellem eller ligesom forener de tilsyneladende hinanden modsigende Angivelser hos Fr. og Bab., idet han herom bemærker «glumelle inférieure... obtusiuscule on acutiuscule, obtuse on superficiellement érodée, à 5 nervures, dont 3 assez saillantes au sommet, la mediane dépassant ordinairement le bord et formant un court mucron».

Ogsaa i andre Karakterer er der ikke liden Uoverensstemmelse mellem de forskjellige Forfattere. Saaledes er Blomsteraxen hos de grønlandske Exemplarer næsten jævn, hos de islandske ru, ogsaa af Crépin angives den at være «plus ou moins scabre», Fries beskriver den endog som «hispid» og lægger særlig Vægt paa denne Karakter («insignis est hispiditas racheos et ramorum»), ogsaa Babington betegner *Grenene* som «hispid».

Grenenes Antal i de enkelte Kranse angives af Fries at være 5; dette stemmer vel med de grønlandske Exemplarer, der have 4—5 Topgrene i Kransene; hos de islandske Expl. er der derimod kun 2—3 Grene i de midterste Kranse, hvilket svarer

til hvad der efter Crépin er Regelen («rameaux disposés ordinairement par 2—3, très rarement par 3—5»), hvorimod Babin- gton angiver «lowermost branches generally in fours».

Ligeoverfor saa mange Afvigelser i Karakterer, der almindelig ansees for de vigtigste til Artens Bestemmelse, maa man enten antage, at der under Navnene *Sclerochloa Borreri* Bab. og *Glyceria conferta* Fr. skjuler sig flere Arter, eller, hvis Crépin har Ret i at forene dem til én Art, denne da er meget for- anderlig.

Artens geografiske Udbredelse er, naar den tages i videre Forstand (indbefattende *G. conferta* og *Borreri*) det nordvestlige Evropa fra Grønland og Island (Steenstrup, Grønlund) til Eng- land og Irland (Bab.), det vestlige Sverige (Skaane, Fries), Øst- flandern (Crépin), hvor den, mærkelig nok, forekommer i det Indre af Landet og som det synes i rigelig Mængde, medens den andetsteds er en Kystplante, sporadisk og temmelig sparsom. I Norge angives den af Nyman, men hverken af Andersson, Blytt eller Hartman, hvorfor dens Forekomst der foreløbig er usikker og i alt Fald intet Voxested angivet. At den imidlertid vil findes ikke alene i Norge, men ogsaa i Danmarks Vester- havsegne, saavelsom langs Kysterne fra Slesvig til Nederlandene, er meget sandsynligt, naar man tager den ovenfor angivne geografiske Fordeling i Betragtning.

Tab. 3884. *Poa abbreviata* R. Br. Denne arktiske Plante, som indtil for faa Aar siden kun var bekjendt fra Melville Øen, var særlig ikke bekjendt fra Grønland da jeg publi- cerede Fortegnelsen over Grønlands Planter i Rinks Beskrivelse af Grønland*). Den blev med korte Mellemrum funden paa

*) Prof. Buchenau bemærker (die deutsche Nordpol-Expedition, Gefässpfl. p. 55) at han har modtaget et Exemplar af denne Art fra Kjøbenhavns botaniske Musæum, benævnt af mig *Poa Vahlia*. Da de Planter, hvoraf dette specimen er udtaget, hidrørte fra Vahls vestgrønlandske Samlinger, kan jeg, hvis en Fejltagelse har fundet Sted, kun forklare denne paa den Maade, at et enkelt Exemplar af *P. abbreviata* er samlet

Spidsbergen, senere i Øst-Grønland paa Clavering-Øen og i Franz Josephs Fjord af den tyske Nordpol-Expedition 1869 og paa Disco-Øen i Vestgrønland af Prof. Th. M. Fries 1870.

Tab. 2885. *Poa trichopoda* Lge. Under Navn af *P. arctica* β , sendte Prof. Buchenau til vort botaniske Musæum Exemplarer af denne Plante, samlede paa den tyske Polarexpedition 1870 paa Gletscherafhang i Franz Joseph-Fjorden. I Buchenaus og Fockes Bemærkninger om de paa Expeditionen samlede Karplanter siges den at være funden ogsaa paa Spidsbergen (Chydenius; under Navn af *P. flexuosa*). Jeg har ikke set Exemplarer fra Spidsbergen, men dersom den almindeligt antagne Synonymik for *P. arctica* Br., ifølge hvilken den skulde være identisk med *P. flexuosa* Wahlenb. (cf. Blytt, Norges Flora, Andersson, Gramin. Scand. o. fl.), er rigtig kan jeg ikke være enig med Prof. Buchenau i at føre den østgrønlandske Plante derhen. Denne er nemlig aldeles tueformet, medens *P. flexuosa* har lange, buetformigt opstigende Udløbere, vor Art har en forlænget, laset-fliget, *P. flexuosa* derimod en kort og afrundet Skedehinde, hin har 1—2 haarfine, rue, nedbøjede Topgrene og æg-lancetformede, 2-blomstrede Smaaax, denne derimod 2—5 jævne, horizontalt udstaaende Topgrene og ægformede, 2—4-blomstrede Smaaax. Med *P. laxa*, som den nærmer sig ved den tueformede Væxt, kan den endnu mindre forenes, idet denne let adskilles ved de bredere, blødere og flade (ikke smalt linieformede, sammenfoldede) Blade, en klaseformigt sammentrængt Top med oprette, jævne Grene, og 3—4 Blomster i Smaaaxene.

Har Buchenau derimod Ret i sin Paastand, at *P. arctica*

af V. uden dennes Vidende sammen med *P. Vahliana* paa det eneste da bekendte Voxested, Niakornak i Omenaks Distrikt, og at dette Exemplar netop er kommen i Buchenaus Besiddelse under det urigtige Navn, idet jeg uden nøjere Undersøgelse har betegnet det som anført. Vahl har nemlig intetsteds angivet at have fundet *P. abbreviata* i Grønland, og blandt det rigelige Forraad af *P. Vahliana*, som findes i vort Musæum, finder jeg intet der kunde forvexles med *P. abbreviata*.

R. Br. er en fra *P. flexuosa* forskjellig, men nær beslægtet og ofte vanskelig bestemmelig Art, da maa det Spørgsmaal besvares, hvor vidt den østgrønlandske Plante stemmer overens med R. Browns Karakteristik af *P. arctica* (Fl. Melv. Island, Verm. Schr. 1, p. 418). De i Østgrønland fundne Individuer have, som ovenfor nævnt, en lang Skedehinde, 1—2 røe Topgrene, 2 Blomster i Smaaaxene med meget ulige lange glumæ og ensformigt haarede (ikke blot ved Grunden uldede) paleæ. Ved alle disse Kjendetegn fjerner den sig fra den af Brown givne Beskrivelse («ligula subquadrata ramis laevibus, 3—4 in verticillis, locustis ovatis 3—4-floris, glumis subaequalibus, palea inferiore lana longe crispula flosculos subnectente»), hvorfor jeg ikke tør henføre den til *P. arctica*, om hvilken jeg forøvrigt maa tilstaa, at jeg ikke har nogen tydelig Forestilling, da der ikke eksisterer nogen Afbildning af samme og jeg ikke har sét autentiske Exemplarer. Den her afbildede Plante er ikke hidtil funden i Vestgrønland, hvor derimod *P. flexuosa* er almindelig og optræder i flere Former, som dog alle kunne indordnes under den i Skandinavien forekommende Typus. — Da Durand (Pl. Kaneanae) ikke nævner *P. flexuosa*, som forekommer i Vestgrønland, kan der ikke være Tvivl om at det er denne, som han opfører under Navn af *P. arctica*; heller ikke Buchenau & Focke omtale *P. flexuosa*, men de Exemplarer, som jeg har undersøgt, meddelte under Navn af *P. arctica* fra den tyske Polarexpedition, stemme med Undtagelse af den her omhandlede Art vel overens med den vestgrønlandske *P. flexuosa*.

Jeg er for øvrigt, uheldigvis først efter Trykningen af Texten til Flora danica, bleven opmærksom paa, at Navnet *P. trichopoda* tidligere er givet af Boissier til en Art fra Grækenland; dersom denne viser sig at maatte opretholdes, bør der tillægges den grønlandske Plante et andet Navn, og det vilde da ligge nærmest at kalde den *P. capillipes*.

Tab. 2889. *Potamogeton rutilus* Wölgf. Denne Art, som ikke tidligere var bekjendt fra Danmark, men kun funden

paa flere Steder i Nabolandene (østlige og sydlige Sverige, Holsten og Nordtyskland) blev opdaget paa Bornholm i Aaremyre af Seminarielærer Th. Jensen og Overlærer Hoff, senere er den funden i Hunsemyre af Lærer Bergstedt. Dens stive, tueformede Væxt og de ved Tørring rødbrune Blade gjøre den meget let kjendelig fra de nærmest beslægtede Arter. Paa de af mig undersøgte Exemplarer har jeg iagttaget, at de nærmest Axet stillede Blade, som tilsyneladende ere modsatte, men i Virkeligheden udgaa fra forskjellige Punkter, ere tueformede, idet det nedre er ligt de øvrige Stængelblade, grønt og tilspidset, det øvre derimod kortere, brunligt og mere but. Om denne Karakter er konstant, vil vise sig, naar et rigere Materiale foreligger til Undersøgelse; ligeledes fortjener det at undersøges, om en lignende Dimorphi hos de Blomsterstanden nærmeste Blade, muligens findes hos flere Arter af Potamogeton end den her omhandlede.

Tab. 2891. *Polemonium humile* Willd. er funden i Øst-Grønland, nemlig først af Sabine, senere paa den tyske Nordpol-Expediton 1869—70. At denne sirlige Art kun skulde være en Varietet af *P. cæruleum*, som Hooker (Fl. Bor. Amer. II, p. 72) antager, forekommer mig kun at kunne bifaldes af dem, der give Artsbegrebet den videst mulige Udstrækning: i Finmarken forekomme begge Arter almindeligt, saa vidt vides uden Overgangsformer. Derimod antages det nu almindeligt, at Navnene *P. Richardsoni* Grah., *P. speciosum* Fisch., *P. pulchellum* Bge, *P. acutiflorum* Willd., *P. capitatum* Eschh. og *P. pulcherrimum* Hook., dels kun ere simple Synonymer til *P. humile*, dels betegne mere eller mindre afvigende Former indenfor denne Arts Begrænsning; under denne Forudsætning har denne Art en meget vid Voxekreds (Øst-Grønland, Finmarken, Sibirien, Kamtschatka og N. V. Amerika); den er altsaa iagttaget i hele det arktiske Bælte med Undtagelse af det vestlige Grønland og de øvrige Kyster af Baffinsbugten, hvor den ikke hidtil er bemærket.

Tab. 2892. *Ribes Schlechtendalii* Lge. (Ind. sem. hort. Haun. 1871 p. 31; *R. rubrum* β . pubescens Hartm.), som er bekjendt fra flere Steder i Sverige, er i de seneste Aar funden paa Bornholm (i Kannikegaards Skov v. Nexø) af Lærer Bergstedt. Den afviger i saa væsenlige Kjendetegn (paa Underfladen tæt dun- eller filthaarede Blade, korte, tætblomstrede og næsten oprette Klaser, tragtformet [ikke hjulformet], oftest rødligt Bæger, smaa og mindre sylrige Bær) fra *R. rubrum*, at jeg fremdeles fastholder den Mening, at den rettere bør betragtes som en selvstændig Art end som en blot Afart af *R. rubrum*. Den almindeligste Form med rødlig Blomster er afbildet i Engl. Bot. Tab. 705 under Navn af *R. petræum*, men skjønt den vistnok ved flygtig Betragtning har en habituel Lighed med den ægte *R. petræum* Wulf., er den dog i Bladform o. fl. Karakterer saa forskjellig fra denne, at den ikke kan føres derhen. *R. petræum* hører desuden hjemme i Sydøuropas Bjerge, og findes ikke i Skandinavien, hvilket udelukker enhver Formodning om at den her afbildede Art kunde være en Bastardform af *R. rubrum* og *petræum*. Derimod kunde den muligens være identisk med *R. spicatum* Robs. (Engl. Bot. Tab. 1290), en meget omtvistet Art, som dog efter Figuren at dømme, er ikke lidet forskjellig fra vor Plante.

Tab. 2896. *Rumex thyrsoides* Desf. har indtil for faa Aar siden været oversét her i Landet, hvor den, ligesom i Sverige, findes vidt udbredt, i flere Egne endog hyppigere end den nærmest beslægtede *R. Acetosa*. Den er let kjendelig fra denne ved højere og kraftigere Væxt, smallere, næsten linieformede Blade med spydformet Basis og bølget Rand, ved den tæt sammentrængte og mere rigblomstrede Blomsterstand, forholdsvis mindre ♀ Blomster og en sort Nød, men den blomstrer desuden 3 à 4 Uger senere end *R. Acetosa* (hin i Midten eller Slutningen af Juli, denne i Juni), og forekommer i Regelen paa mere højtliggende Steder f. Ex. ved Grøftevolde og Vejkanter, paa Marker og Bakker, hvorimod *R. Acetosa* især findes

paa Enge og lave Græsmarker. Ogsaa ♂ Blomsterne ere efter Undersøgelse af Zetterstedt forskellige fra *R. Acetosa*.

Tab. 2900. *Epilobium purpureum* Fr. Den her fremstillede Plante er tegnet efter Exemplarer, som jeg i 1842 fandt ved Gjærder tæt S. for Kolding, hvor den i flere Aar vedligeholdte sig, men nu synes at være forsvunden. Prof. E. Fries bestemte mine Exemplarer til *E. purpureum*, som er opstillet efter Expl. fundne ved Halmstad i Sverige, fra hvilket Voxested den nu ogsaa forlængst er forsvunden. Den Omstændighed, at den kun er funden paa to Voxesteder, hvor den endog nu ikke længere findes, kunde lede Tanken hen paa at den mulig kunde være en Bastardform, men det er ikke let at opstille nogen Formodning om, fra hvilke Planter den i saa Tilfælde skulde stamme. Den er nemlig saa væsenlig forskjellig fra alle de her vildvoxende Arter af *Epilobium*, at den ikke kunde henføres som Varietet til nogen af disse.

Da ingen Afbildning eksisterer af denne Art, har jeg fundet det rigtigt at fremstille den i *Flora danica* for at lette Gjenkjendelsen af den, hvis den atter skulde findes. Fra de svenske Exemplarer afvige de her i Landet fundne kun ved mindre eller aldeles ingen Kronblade og ved et tilsidst firekløvet Ar.

Tab. 2901. *Chamaenerium latifolium* β *ambiguum* tilhører Grønlands Flora, hvor den er funden paa Disco-Øen af Prof. Th. Fries 1870. Dens Slægtskab med *Ch. latifolium* paa den ene og *Ch. angustifolium* paa den anden Side er umiskjendeligt; da den imidlertid i de væsenligste Kjendetegn staar den førstnævnte Art nærmest, er den foreløbig opstillet som en Varietet af denne. Det er imidlertid ikke usandsynligt, at den er opstaaet ved Krydsning mellem de to Arter, som begge findes paa Disco-Øen, og med hvilke den har Karakterer tilfælles, saa meget mere som det er lidet sandsynligt, at denne udprægede og iøjnefaldende Plante skulde være oversét af de mange Botanikere, som have besøgt Disco, dersom det var en constant og ved Frøudsæd sig forplantende Art. Til den af

Wormskjold opstillede *E. intermedium* kan den ikke henføres; denne er, efter de Exemplarer jeg har sét, neppe andet end en lav Form af *Ch. angustifolium* med aldeles helrandede Blade og kortere Klaser. Derimod er vor Plante maaské identisk med *E. opacum* Lehm., som ifølge Hooker (Fl. Bor. Amer. I, p. 205) er funden i det nordvestlige Amerika; i de fleste Punkter stemmer Beskrivelsen af denne overens med vor Plante, men da der ikke eksisterer nogen Afbildning af den Lehmannske Art og jeg ikke har sét Exemplarer af denne, tør jeg ikke herom udtale nogen bestemt Mening.

En anden ejendommelig Form, som dog neppe er nogen Hybrid, men en Varietet af *Ch. latifolium*, er afbildet paa Tab. 2902 under Navn af *Ch. latifolium* γ . *tenuiflorum* Th. Fr. et Lge. Den er ligeledes funden af Th. Fries paa Disco-Øen, og afviger fra Hovedarten fornemlig ved de meget smalle Kronblade.

Tab. 2903. *Alsine propinqua* Richards. Exemplarer fra Island (Lundgren, Grønlund) og fra Grønland (Kornerup) stemme aldeles overens med Beskrivelsen (Hook. Fl. Bor. Amer. I, p. 99) af den nordamerikanske Plante, hvortil de her ere henførte. De talrige, traadfine Stængler, smallere Blade, kvastformigt forgrenede Blomsterstand, meget mindre Blomster, tilspidsede (ikke spidse) Bægerblade og blegere, mere tydeligt vortede Frø adskille den fra *A. rubella* Wahlenb., og jeg kan aldeles underskrive Hookers Bemærkning (anf. St.), at den staar midt imellem *A. rubella* og *A. verna* Bartl., hvorfor den enten maa antages for en egen Art eller forenes med begge de nævnte Arter; men i Tilfælde af en slig Forening vilde en forandret Diagnose blive nødvendig. Den forekommer efter Hooker snart kirtelhaaret, hvilket f. Ex. er Tilfældet med de grønlandske Exemplarer, snart glat, som hos de islandske Exemplarer, men denne Forskjellighed i Beklædning er en Karakter af underordnet Værdi blandt Alsinaceæ, blandt hvilke flere optræde snart glatte, snart i forskjellig Grad behaarede f. Ex. *Cerastium alpinum* og *vulgatum*, *Alsine tenuifolia* og *rubella* o. fl.

Ogsaa *A. rubella* varierer dog ikke lidet indenfor sine Grænser, saa at endog Hooker (anf. St.) opstiller 2 Arter, nemlig *A. hirta*, hvortil citeres *Arenaria hirta* Wormskj. i Fl. Dan. Tab. 1644, og *A. rubella*, som tillægges en capsula 4-valvis. Denne Karakter, som jeg hverken finder angivet hos Wahlenberg, Hartman eller Blytt, er dog neppe constant: jeg har fundet enkelte 4-klappede Kapsler hos de skandinaviske Exemplarer, men Flertallet af disse have, ligesom de øvrige Arter af *Alsine*, en treklappet Kapsel.

Den af Hartman beskrevne *A. hirta* var. *rubella* passer bedst med *A. Giesekii* Horn. (Fl. Dan. Tab. 1508), men denne har hvide, ikke rødlige Kronblade. Der kan neppe være Tvivl om, at *Arenaria hirta* og *A. rubella* hos Hooker, ligesom *A. hirta* og *A. Giesekii* Fl. Dan. tilhøre en og samme Art.

Tab. 2908. *Geum pallidum* C. A. Mey. Det Exemplar, hvorefter Figuren er tegnet, blev for flere Aar siden fundet paa en Excursion i Kjøbenhavns Omegn af Gartner K. E. Hansen og indplantet i Landbohøjskolens Have, hvor det siden den Tid har været dyrket og formeret ved Frøudsæd, som har givet Planter, der vedligeholde Moderplantens Karakterer. Uheldigvis kunde Finderen ikke erindre det bestemte Findested, som hidtil er det eneste i Danmark; ogsaa i Norge er den funden paa et enkelt Sted, og den synes at være en kun sjældent forekommende Art. De Karakterer, hvorved den adskilles fra *G. rivale* ere, ligesom dens Habitus, let iøjnefaldende, og selv om den, som nogle antage, kun er en Afart af hin, fortjener den Opmærksomhed som en meget karakteristisk Plante.

Tab. 2909. *Batrachium salsuginosum* Dmrt. Blandt de talrige Arter, der ere opstillede i denne Slægt, findes i vor Flora ingen andre, med hvilke denne kan sammenstilles, end *B. trichophyllum* (Chaix) og *B. marinum* Fr. Fra den førstnævnte kjendes den let ved at alle Bladene (ikke alene de nederste) ere stilkede, med forholdsvis lang Bladstilk og længere Bladflige, ved Blomsterstilkens større Længde og ved meget større

Blomster, hvis Kronblade ere dobbelt saa lange som Bægerbladene. *B. marinum*, som den i Habitus mere ligner, adskiller sig fra denne Art ved en tykkere, hvid-gjennemsigtig Stængel, meget kortstilkede Blade med langstrakte, parallelle Flige, en linseformigt sammentrykt (ikke kuglerund) Blomsterknop, Smaafrugter med skarpkjølet (ikke trind) Ryg. Den er her i Landet kun funden paa ét Voxested, Vestbæk paa Samsø, hvor den blev opdaget af afd. Adj. Thomsen i 1870. De her fundne Exemplarer svare ganske til Dumortiers Beskrivelse, med Undtagelse af Støvdragernes og Støvvejenes relative Længde, hvilken Karakter dog neppe er constant.

Tab. 2910. *Euphrasia officinalis* var. *latifolia* Pursh. Denne paa Færøerne, Island og Grønland ikke sjældent forekommende Form er saa forskjellig fra den typiske *E. officinalis*, at den syntes mig med lige saa stor Ret at fortjene et selvstændigt Navn som flere af de opstillede Arter i denne meget polymorfe Slægt. Jeg gav den derfor foreløbig Navn af *E. arctica*, og under dette Navn er den opført med en kort Diagnose i Rostrups Færøernes Flora (Bot. Tidsskr. 1, 4, p. 17). Uden forøvrigt at foregribe Spørgsmaalet om, hvor vidt de andre karakteristiske Former *E. salisburgensis*, *E. gracilis* Fr., *E. minima* Schleich. og *E. parviflora* Fr. ere Arter eller kun Former af *E. offic.* (ikke at tale om de talrige saakaldte Arter, der ere opstillede af Jordan o. fl.), skal jeg her kun tilføje den Bemærkning, at det af mig interimistisk givne Navn ikke kan opretholdes, da den samme Form vistnok tidligere har været kjendt og beskrevet. Den synes nemlig aldeles at stemme overens med *E. officinalis* β . *tatarica* (Fisch.) Benth. i DC. Prodr., og et endnu ældre Navn for den samme Plante er *E. latifolia* Pursh. Dette sidste Navn, formentlig det ældste, bør derfor beholdes, men jeg har, i Overensstemmelse med Bentham, kun opført den som en i Polaregnene vidt udbredt Form af *E. officinalis*, idet jeg overlader til dem, der have Lejlighed til at iagttage Planten paa dens naturlige Voxsteder, at afgjøre om

den er skarpt begrænset nok til at fortjene Rang af en selvstændig Art eller ikke.

Tab. 2920. *Salix sarmentacea* β , *rotundifolia* And. blev først funden af Cand. Lundgren ved Myvatn paa Island, og den er senere samlet af Adj. Grønlund saavel der som andetsteds paa Island. Efter Beskrivelsen i DC. Prodr. XVI, 2, p. 299 afviger den fra Hovedarten ved mere rundagtige, næsten hjerteformede og mindre savtakkede Blade samt ved en kortstilket Kapsel; Prof. E. Fries har dog meddelt mig, at han ansér denne Form for ikke forskjellig fra hans typiske *S. sarmentacea*, der er funden i Norge, Herjedalen og Lappland. Denne Art staar nærmest ved *S. herbacea*, men er tilstrækkelig adskilt derfra; naar derimod Andersson (Blytt, Norg. Fl. II, p. 480) opfører den under Navn af *S. hastato-herbacea* og derved synes at antyde dens Oprindelse fra en Krydsning mellem disse 2 Arter, turde dette dog neppe være andet end en Formodning, hvis Rigtighed navnlig for den islandske Plantes Vedkommende synes at være yderst tvivlsom, idet vel *S. herbacea*, men derimod ikke *S. hastata* hidtil er bemærket paa Island.

Tab. 2924. *Equisetum arvense* β , *decumbens* Mey. er af mig tidligere (Bot. Tidsskr. II, I, p. 264) omtalt som funden paa det Voxested, hvor de her tegnede Exemplarer ere samlede, og beskrevet, idet jeg dog dengang nærrede nogen Tvivl om den svarede til Formen *decumbens*, der af Milde angives aldrig at være frugt bærende, medens Duval Jouve omtaler den som yderst sjældent funden med Sporehuse. Jeg havde saa meget mere Grund til Tvivl, som den senere afdøde Monograf af Equisetaceæ, Dr. Milde, havde henført de af mig sendte Exemplarer til en anden af Mark-Padderokkens Former (var. *campestris*). Ved nøjere Undersøgelse kan jeg dog ikke andet end fastholde min tidligste Bestemmelse (Haandb. d. Fl. 3. Udg. S. 771), idet denne Form stemmer aldeles nøje overens med Beskrivelsen af *E. arvense decumbens*, og det sjællandske Voxested, hvor den fructificerer hvert Aar, gjør da en Undtagelse

fra den af Milde opstillede Regel om Formens absolute Ufrugtbarhed.

Tab. 2925. *Equisetum limosum a, Linnæanum Doell.* Som bekendt forene alle nyere Systematikere de tvende linnéiske Arter *E. limosum* og *E. fluviatile*, som forbindes ved talrige Mellemlformer, til én Art. Det er den sidstnævnte af disse, der er tegnet i Flora danica Tab. 1184 under det linnéiske Navn *E. fluviatile*, og jeg har derfor anset det for hensigtssvarende at fremstille i Værket ogsaa en Afbildning af Linnés *E. limosum*, der fornemlig udmærker sig ved Stængelens Mangel paa Grene. En meget iøjnefaldende Form er fremstillet paa Tab. 2926 som *E. limosum var. polystachyon* Brückner (*E. limosum* β . *Candelabrum* Hook.) med kransstillede Grene (altsaa henhørende til Formen β , *verticillatum* Doell, *E. fluviatile* L), og alle i Spidsen axbærende. De af Lærer Matthiesen samlede Exemplarer have snart klasestillede, snart halvskjærmformige Grene, hvorfor en skarp Adskillelse mellem Formerne *racemosa* og *corymbosa* Milde neppe lader sig gennemføre.
